

6. 1. 2004

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zásada „ne bis in idem“ a odpírači vojenské služby - poznámky z pohledu obhajoby

Se zájmem jsem si v E-právu přečetl fundovaný čtyřdílný rozbor Mgr. Hedviky Slavíkové o protichůdných stanoviscích Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR k otázce opakovaného trestání odpíračů vojenské, případně i civilní služby. K učenému výkladu, který podrobně popisoval řadu případů mých klientů, bych přidal jen pár poznámek

Hrůzný dopad myšlenky opakovaného trestání odpíračů vystihl Ústavní soud ČR v nálezu ze dne 20. března 1997 sp. zn. I. ÚS 184/96 v kauze Josefa Choděry: „Ostatně absurdnost výkladu [že opakované trestání odpíračů civilní služby je správné] ... vyplývá i z faktu, že na jeho základě by obviněný mohl být nepřetržitě uznáván vinným a případně trestán od doby, kdy dosáhl věku 18 let, až do konce roku kdy dovršil 38 let věku (§ 3 zákona č. [18/1992](#) Sb.), a ve vězení by strávil delší dobu než ten, kdo se dopustí vraždy.“

Že nejde jen o planou teorii, mohu dokumentovat na případu Michala Habiňáka, Svědka Jehovova z Velkého Krtíše. V roce 1975 byl odsouzen k 13 měsícům, v roce 1978 k 22 měsícům, v roce 1981 k 36 měsícům a v roce 1985 k 42 měsícům. Nezasáhla ho ani jedna amnestie, ani jeden trest mu nebyl zkrácen. Pro trvalé odepření vojenské služby ‚si odseděl‘ 9 let a 5 měsíců. Od podání první obžaloby do propuštění ze čtvrtého výkonu trestu uplynulo 13 let a 5 měsíců.

Michala Habiňáka a řadu dalších, kteří byli za minulého režimu opakovaně vězněni kvůli odepření vojenské služby, lze označit za novodobé křesťanské mučedníky; ve víře dokázali čelit vysilujícímu pronásledování, které proti nim bylo vedeno jen kvůli tomu, že se odmítali „učit válce“. (Bible, Izajáš, 2. kapitola, 4. verš)

Závěrem bych chtěl uvést, co mi v soukromém rozhovoru řekl jeden soudce Nejvyššího soudu ČR: „Pane obhájce, vy nám tady s tím vaším přístupem k zásadě ‚ne bis in idem‘ zcela nabouráváte teorii skutku v trestním právu.“ Na to jsem mu mohl odpovědět jedině: „Pane soudce, moji klienti jsou živí lidé, kteří musí čelit praktickým problémům, a vaše teorie skutku je vůbec nezajímá.“

26. prosince 2003

JUDr. Lubomír Müller, advokát
Bryksova 939/37, 198 21 Praha 9
tel.: 283 067 140, 604 257 143
fax: 283 067 310
e-mail: lmuller@czemail.org

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)